

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja Nr 38, telefon Nr 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja Nr 38

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronicy 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przytymują Interessantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

2-ga Aleja Nr 43.

TEATR „ODEON”

W. Krzenińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od soboty 30 Lipca do wtorku 2 Sierpnia (włącznie)

Zupełna zmiana programu!

Jezioro Silkeborg (widoki z natury) Z serii „Siedem górzuchów głównych”. **Zawiść LEGENDA O ŚWIĘTEJ KAPLICY** Dramat historyczny z czasów Ludwika IX-go. **BELGJA** (zajmujące widoki z natury) **Szyld „GLOBUS”** (komiczny) **PRZEKLETA WOJNA** dramat historyczny z czasów wojny francusko-hispańskiej 1809 r. **PLAGA WODY** (kom.) **Ukasiła mnie teściowa** (historja komiczna w 10 obrazach). **Nad program na scenie występy polskiej farsy!**

Odegraną będzie farsa w jednej odsłonie: **JESTEM ZABÓJCĄ!** Reżyser Nynkowski.

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

— Ceny miejsc zwykłe — — Szczegóły w afiszach i programach. — —

RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO

Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro).

zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa

Kapela Polska pod dyktando Raczynskiego.

Początek o godzinie 8-jej wieczorem.

Z szacunkiem Wacław Świdorski.

Zatwierdzone przez Ministerjum Przemysłu i Handlu

KURSY HANDLOWE

W. Nassalskiego

w Częstochowie

półroczne, wieczorne dla obojga płci.

Przedmioty wykładane: buchalterja, arytmetyka handlowa, korespondencja, prawo handlowe, ekonomia polityczna, geografia handlowa.

Wykłady rozpoczną się 1 Września r. b. Zapisy przyjmuje i informacji udziela od 16 Sierpnia Kancelarja Kursów, ul. Teatralna Nr 9, codziennie od 6 i pół do 7 po poł. Egzaminu wstępne 30 Sierpnia. 1500-15-1

LEKARZ - DENTYSTA

GREJNIEC

wyjechał

powróci w początkach Sierpnia

LEKARZ - DENTYSTA

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.

I Aleja Nr 8 pierwsze piętro dom p. Rygockiej.

Dr. BEM

ul. Sw. Barbary Nr. 2 w Częstochowie, przyjmuje od 8 do 9^{1/2} rano i od 3 do 5 po południu. Choroby wewnętrzne, dziecinne i weneryczne. 1387

LECNICA

chorób zębów i jamy ustnej

M. PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III aleja. 57 wprost kościoła po Marjavit. Zarządzający lekarz d-ta **B. MUSZYŃSKI** przyjmuje codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

Pierwszorządny w Częstochowie

Zakład fotograficzny

W. Wesołowskiego

II Aleja Nr. 26. róg

Teatralnej

Nasze banki.

Pan Edward Dutlinger, znany publicysta w dziale ekonomicznym, którego prace nieraz już zwróciły uwagę źródłowym i ścisłym opracowaniem tematu, umieścił w pismach warszawskich artykuł wstępny „Nasze banki”, omawiający kierunek działalności największych instytucji bankowych krajowych, mianowicie Banku Handlowego w Warszawie, Banku Handlowego w Łodzi, Warszawskiego Banku Dyskontowego i Banku Kupieckiego Łódzkiego.

Artykuł ten porusza jedną z najwaz-

niejszych spraw naszego gospodarstwa ekonomicznego, wykazując jednostronność jej funkcjonowania, a jednak wcale nie zwrócił uwagi i nie wywołał dyskusji, chociaż nie mógł przejść niespostrzeżenie, jako wydrukowany w najpoczytniejszych dziennikach.

„Coraz więcej banków, coraz więcej wzajemnych kredytów i kas. pożyczkowo-oszczędnościowych a wszystko w jednym kierunku. Banki nie dają impulsu do tworzenia nowych przedsiębiorstw przemysłu, nowych warsztatów pracy, nie popierają inicjatywy, lecz ciągle robią jedno tylko: skupują weksle”, pisze p. Dutlinger na wstępie swego artykułu charakteryzując w tych kilku zdaniach zupełnie ściśle działalność naszych instytucji bankowych.

„Czy to nie zawiłe, mówi dalej autor, dla pracy w jednym kierunku, dla dyskonta? Czy nie zdołają się te instytucje, nowych twórczą finansowania nowych przedsiębiorstw przemysłu i handlu, a nie popierania fabrykacji weksli? Rzućcie okiem na Zachód, na Niemcy, a wreszcie chociażby na historję Banku polskiego. Niemieckie banki stworzyły netykioko nowy przemysł, wysoce technicznie udoskonalony, ale i nowe formy kredytu”.

Bilanse wymienionych wyżej banków, prym trzymających wśród naszych instytucji finansowych i służących im za wzór, do którego one szablonowo się stosują, wykazują, że w 1909 roku zdyskontowano weksli za sumę 210 mil. rb. t. j. o 41 mil. więcej niż w roku 1908, o 43 mil. więcej niż w roku 1907 a o 70 milionów rb. więcej niż w roku 1906.

„I oto, pisze p. Dutlinger, mamy odpowiedź na wstępne nasze rozumowanie... bo wszak nie podniósł się u nas bynajmniej przemysł i handel. Gdzie są

Biurowo Techniczne i Fabryka „MEOT”
Częstochowa ul. Dojazd 29
Tel. Nr. 203.

Urządzenia sanitarne: kanalizacje i wodociągi, ogrzewania centralne i wentylacje
Wanny i piece kąpielowe, aparaty dla fabryk chemicznych i laboratoriów, Pompy
Zbiorniki do wody, spirytusu, nafty etc. Rurociągi do wody i pary. Specjalne
łączenia do wysokiego ciśnienia i pary przegrzanej Konstrukcje żelazne

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski
Częstochowa, III Aleja, dom własny

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Egzystuje od 1887 r. Telefon 260.

WYKONYWA RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE i KOŚCIELNE.
Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON Nr 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

nowe fabryki, nowe przedsiębiorstwa handlowe? Może finansowaliśmy jakieś nowe koleje, budowaliśmy domy, albo sparcelowaliśmy poważną ilość ziemi, dla drobnych rolników? Czy wybudowaliśmy sieć dróg podmiejskich i utworzyliśmy miasta-ogrody, kolonje-ogrody?

„Nie. Dyskontowaliśmy weksle na potrzeby, niezaspokojonych przez pracę, coraz większych braków „konsumcyjnych”, których wyrazem są coraz liczniejsze wzajemne kredyty, redyskontujące swe portfele w bankach!”

Skup weksli zagranicznych, a więc weksli istotnie kupieckich, powstałych z rzeczywistych a nie „grzeźcowanych” tranzakcji, w 1909 r. zmniejszył się o milion rubli, zaś skup papierów publicznych podniósł się o 15 mil. rb.

O pozostałych gałęziach operacji naszych wielkich banków autor tak mówi: „Inne rodzaje operacji naszych banków są tak nierzadkie, iż o nich mówić nie będziemy. Wszystko się kręci około dyskonta i ono jest alją i omegą naszej akcji bankowej. Jeden tylko Bank handlowy w Warszawie popiera przemysł krajowy, podtrzymując kredytem blankowym fabryki, lecz i Bank, ten, o wybitnych zasługach społecznych, nie jest wcale twórczym: podtrzymuje to, co już istnieje, bo upadek naraziłby Bank a odebrał byt i chleb robotnikom i handlowcom. Zresztą w łonie pewnego odłamu akcjonariuszów Banku istnieje już oddawna pewne niezadowolenie ze społecznego kierunku instytucji; utrzymują maikotenci, iż Bank w sentymenty bawie się nie powinien. Jednakże niezadowoleni zapominają, iż choć rolę opiekuna przemysłu naszego objąć musi, wobec braku opiekuna naturalnego, któremu rozwój i byt przemysłu leżałby na sercu.

„Już w roku zeszłym zwracaliśmy uwagę na żywotność Banku Handlowego w Warszawie, który umiał w ciągu lat 9-ciu odpisać aż 7 milionów rb., bez krzywdy dla siebie i bez zmniejszonej w latach normalnych rentowności. Dwnastu procent dywidendy wprawdzie nie daje, jak Bank dyskontowy, ale zato, dzięki Bankowi handlowemu wiele ognisk przemysłowe istnieje, wiele rodzin robotniczych żyje i pracuje i wiele firm handlowych żyje i pracuje i wiele firm handlowych egzystuje i rozwija się.

„Placówka Banku Handlowego jest koniecznością dla naszego społeczeństwa, choć nie jest ideałem, bo za mało ma sił rozporządzałnych do pracy twórczej, umieściwszy te siły w pracy, renowacyjnej. Do pracy twórczej brak nam, niestety, i ludzi, i instytucji, a instytucje przybývające — jak na wstępie zaznaczyliśmy — będą nowymi magnesami dyskonta, a zatem bodźcami do masowej fabrykacji weksli, których wzrostu pomiędzy rokiem 1908 a 1909 o 40 milionów nie usprawiedliwia ani stan naszego handlu, ani niedołąstwo techniczne i konkurencyjne naszego przemysłu.

„Bnk przemysłowy — jak projektowany w Galicji — wraz z Bankiem hipotecznym byłyby dla naszego przemysłu i rolnictwa koniecznością i warunkiem zdrowia.”

Do nowszej kompetentnej oceny działalności Banków wielkich my ze swej strony dodamy, że o działalności — tow. wzajemnego kredytu i pozycywno oszczędnościowych, których znaczenia teoretycznego zapoznawać nie należy, można powiedzieć to wszystko, co p. Dutlinger napisał o Bankach.

Na czele ich nie widać ludzi kompetentnych, przedsiębiorczych, energicznych, obdarzonych zdolnościami odkrywania nowych dróg pracy.

Wszystkie te instytucje, z małymi wyjątkami, prowadzone są na obraz i podobieństwo wzajemne: weksel, trzech poręczycieli, możliwie najwyższe dyskonto — oto ich zasady.

O l.

Wróg wewnątrz kraju.

W ostatnich czasach coraz bardziej się uwidoczniła akcja, mająca na celu wyrugowanie techników i majstrów polaków z fabryk łódzkich, znajdujących się w rękach niemieckich.

Dawniej również zdarzały się tego rodzaju wypadki, lecz obecnie przybrały

one charakter wprost masowy. Teraz polak technik lub majster nie może nawet marzyć o dostaniu się na jakąś posesadę do fabryki, której właścicielem jest Niemiec.

Jeżeli opróżni się posesadę, to natychmiast fabrykant sprowadza majstra z zagranicy lub też zajmuje ją niemiec majster tutejszy.

Bywa bardzo często tak, że importowani z zagranicy inżynierowie i majstrowie nie mogą podobać nowym swym obowiązkom, wskutek czego fabrykant traci wiele, woli on jednak z tem się pogodzić, byleby tylko nie przyjął majstra lub inżyniera polaka.

Zdarzają się również takie wypadki że jakiś nadmajster przygotowuje się do objęcia wyższej posesady w ciągu kilku lat i posiada już ku temu odpowiednie kwalifikacje, a gdy nareszcie opróżni się ta posesadę, to zajmuje ją cudzoziemiec lub miejscowy prusak.

Jak twierdzą wtajemniczeni w miejscowe stosunki, akcja, mająca na celu wyrugowanie majstrów i techników polaków z fabryk łódzkich, kieruje grono inżynierów i majstrów niemieców, zorganizowanych w specjalne Stowarzyszenie.

Naturalnie, Stowarzyszenie to nie posiada ustawy, zatwierdzonej przez piotrkowski rząd gubernialny, nie mniej jednak działa ono z wielką energią podziemnie, bo popierają je fabrykanci. Członkowie tego Stowarzyszenia udzielają sobie wzajemnie informacji o wakujących posesadach, protegują owych kandydatów i szykanami zmuszają majstrów polaków do porzucania posad.

Akcja powyższa nie ogranicza się już tylko do fabryk, znajdujących się w rękach niemieckich, bo znalazło się wielu fabrykantów-żydów, którzy także nie przyjmują polaków, a wszelkie lepsze posesady oddają Niemcom lub swoim współzawodnikom.

Jeżeli w dalszym ciągu akcja, mająca na celu wyrugowanie polaków z fabryk łódzkich, będzie prowadzona w tym samym tempie, to niezdługo w polskiej Łodzi, polski technik i majster nie znajdzie nigdzie zajęcia.

Jest to fakt, nad którym warto się zastanowić może i u nas w Częstochowie.

Rusini w Rosji i w Austrii.

W dziedzinie uniwersytetu petersburskiego zbudowano niedawno gmach instytutu fizycznego.

W gmachu tym umieszczono obecnie wystawę pedagogiczną.

Opisując te wystawy, sprawozdawca „Riecz” stwierdza z zadowoleniem, że znajdują się na niej podręczniki szkolne wydane w języku ukraińskim, poczem kreśli następujące uwagi:

„Aczkolwiek wystawiono głównie książki, mające przeważnie łączność z niższą szkołą, wpada nam w oczy wityrna z książkami, których nie tylko niema, ale i których być nie może w Rosji.

„Jest to wityrna z podręcznikami w języku ukraińskim dla szkoły średniej.

— Gdzie, w jakich szkołach średnich wykłady odbywają się po ukraińsku?

— U nas naturalnie — nigdzie, jak zresztą, nie ucą u nas w tym języku i w szkole średniej.

„Są to podręczniki dla ukraińskich szkół średnich w. Austrii.

„Czyż to nie dziwne, że u nas, gdzie językiem ukraińskim mówi prawie 30 milionowa ludność włościańska, niema ani jednej średniej szkoły, gdzieby się wykłady odbywały w tym języku, w niemieckiej zaś Austrii języka ukraińskiego używa 5,000,000 ludności i ludność ta, nad której uciskiem ronią już gorzkie tacy „sokolowite”, jak hr. Włodzimierz Bobrński, ma nie tylko niższe, ale i średnie szkoły z rodzinnym językiem wykładowym.

„U nas, w Kijowie, zamknięto właśnie największą i dostępną dla wszystkich bibliotekę publiczną z „tendancyjny dozór dzieł”. A czy możliwym jest zamknięcie biblioteki rusińskiej w Austrii z takich powodów?”

Pamiętajcie o wpisach Szkolnych.

Rozporządzenia administracyjne a prawo.

Swieżo senat na ogólnym zebraniu I-go i kasacyjnych departamentów rozważył kwestję posiadającą doniosłe znaczenie.

Rozstrzygnięto mianowicie pytanie zasadnicze: czy sąd cywilny ma prawo rozstrząsać, o ile tak zwane postanowienia administracyjne, wydane przez gubernatorów, są ważne czyli zgodne z prawem. Senat orzekł co następuje:

Zasada kardynałna, którą sądy zawsze kierować się muszą, jest ta, że sprawy rozstrzygać mają na mocy praw istniejących. Stosuje się to zarówno do spraw karnych, jak cywilnych.

Gdy więc jakabądź władza, policyjna lub administracyjna, melduje sądowi żądanie, oparte na prawie istniejącym, sąd ma obowiązkiem sprawdzić, czy *prawo takie rzeczywiście istnieje*; jeżeli zaś żądanie oparte jest na postanowieniu władzy, która uważa się za uprawnioną do wydawania postanowień, sądy powinny stwierdzić, że istotnie dana władza policyjna lub administracyjna *nie przekroczyła atrybucji swych nadanych jej przez prawo*.

Ogólne te zasady, stosują się całkowicie do postanowień, wydanych przez gubernatorów. Będąc wykonawcami i stojąc na straży prawa nie mogą oni ani zmieniać kodeksu ani nakładać podatków ani wyroków sądowych uchylać. I dlatego tylko, że prawo nie jest w możności przewidzieć wszelkich potrzeb życiowych, prawodawca nadał gubernatorom obszerne pełnomocnictwa, w celu wydania postanowień obowiązujących, lecz *zawsze w granicach prawa*.

Postanowienia te powinny dążyć ku uprzedzeniu przestępstw i występków, do ustalenia porządku publicznego, lecz pod żadnym pozorem nie mogą sprzeciwiać się kodeksowi karnemu lub orzeczeniom najwyższych władz i instancji. Dlatego sąd cywilny, jak i karny ma nie tylko prawo, lecz i *obowiązek* skonstatować przedewszystkiem, czy postanowienie gubernatora wydane było w granicach danych mu pełnomocnictw, a jeżeli stwierdzi, że granice te przekroczone, powinien żądanie, na postanowienie takim oparte wprost odrzucić. Co więcej przepisy, taryfy, decyzje i t. d. wydane przez ministrów, o ile publikowane były w „Zbiorze praw i rozporządzeń”, mają *śwe prawa dla całego ogółu*, a tem samem i dla władz sądowych; lecz jeżeli publikacji nie było, obowiązującymi nie są. Jeżeli więc sąd cywilny ma prawo rozstrząsać o ile rozporządzenie ministra, wyższego organu zarządu państwowego, jest praworzędne, to tembardziej stosować się to może do postanowień obowiązujących gubernatorów.

BAWEŁNA.

— oo —

Dla Częstochowy szczególnie zajmujące są szczegóły, dotyczące produkcji bawełny.

Warunki pogody na terytorjum u prawy bawełny w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej są dość pomyślne. W zeszłym tygodniu przeszły deszcze w Okahamie, a po części i w Teksas, lecz na zachodzie tego stanu odczuwa się brak wilgoci atmosferycznej. W południowych stanach, produkujących bawełnę, poprawiły się również warunki pogody. W Arkanzas i w niektórych stanach wzdłuż wybrzeża oceanu Atlantyckiego skarżą się na nadmiar wilgoci. Temperatura powietrza w pełni zadawalniająca.

W porównaniu z rokiem zeszłym niedobór bawełny amerykańskiej wyraża się w cyfrze 3,047,000 bel. Wskutek tego ceny bawełny surowej trzymają się na dość wysokim poziomie.

Porównywiąc ceny bawełny w New Yorku za rok ubiegły i biejący dochodzimy do wniosku, że obecnie ceny na dalsze terminy dostawy ulegają zniżce, kiedy w latach poprzednich trzymały się na jednakim poziomie. To znaczy, że w roku bieżącym należy oczekiwać lepszego zbioru, niż w latach poprzednich.

Warunki pogody w Egipcie dość przyjaźne dla rozwoju uprawy bawełny. Temperatura powietrza w Dolnym Egi-

pcie w ciągu czerwca r. b., chociaż była niską, jednakże wcale nie wpłynęła ujemnie na wzrost bawełny. Widoki urodzaju zadawalniające, rośliny rozwijają się prawidłowo. Wody poddostatkem do podlewania plantacji, z wyjątkiem miejscowości za bardzo oddalonych od kanałów głównych.

W Górnym Egipcie i Fiume temperatura sprzyja rozwojowi bawełny, chociaż rozwój rośliny cokolwiek opóźniono w porównaniu z rokiem zeszłym. Stan zasiewów zupełnie zadawalający; wody poddostatkem. Szkodników niema.

Widoki na urodzaj bawełny w Rosji zupełnie zadawalające.

W Kokandzie bawełna kwitnie. Pogoda gorąca, słoneczna, Wody dość.

W Nowej-Bucharze wskutek niezwykłych pnałów mnóstwo kwiecica opadło, bez względu na to, urodzaj będzie duży.

OTWARCIE WYSTAWY PRZECIWGRUŻLICZEJ.

— oo —

Staraniem ruchliwego i dzielnie prowadzonego Towarzystwa Hygienicznego w Częstochowie urządzono i otwarto wczoraj w naszym mieście wystawę przeciwgruźliczą. Zadziwić może fakt walki z chorobą za pośrednictwem wystawy. Są i inne, równie groźne jak gruźlica, choroby, które również niezliczone ofiary rocznie porywają, jednak nikt nie ucieka się przy zwalczaniu tych chorób do urządzania wystaw.

Stusnie jednak zauważył wczoraj w swem pięknym przemówieniu prezes T-wa Hygienicznego, dr. Nowak, że gruźlica i walka z nią nie stanowiły tylko kwestji medyczno-lekarskiej, ale jest kwestją społeczną. A dziś już przekonaliśmy się, że do popularyzowania i rozszerzenia pewnych pojęć najlepiej nadają się wystawy, t. j. plastyczne tych pojęć przedstawienie.

Otwarcia Wystawy przeciwgruźliczej dokonał wczoraj o godz. 2 po południu naczelnik powiatu ks. Awałów ogłaszając wystawę za otwartą, poczem p. dr. Dłuska z Zakopanego dokonała ceremonii przecięcia taśmy.

Między innymi przybyli: naczelnik powiatu, ks. Awałów, prezydent miasta Głazek, ks. kanonik Fulman, red. Fr. J. Galiński, dr. Marczewski, dr. Pietrasiewicz, radca Tomczyk, prezes Markusfeld, prof. Pawiński, pp. Serednicki i Zieliński jako przedstawiciele Straży ogniowej, policmajster Czernakow i wielu innych.

Z Warszawy przybył dr. Heryng, który od szeregu lat zajmuje się kwestją walki z gruźlicą i położył w tej dziedzinie duże zasługi.

Wobec zebranych pięknie przemówił dr. Nowak, wskazując na przerażające szerzenie się wśród nas gruźlicy na ogromną liczbę ofiar, jakie ona rok rocznie porywa.

Gruźlica, jako choroba zaraźliwa, zagraża jednakowo wszystkim, dziś nikt nie może przed nią czuć się bezpiecznym. Należy chwycić się wszystkich możliwych środków, by położyć tamy jej postępowi. Sami lekarze w walce z gruźlicą nie wystarczą, należy podjąć odpowiednią akcję społeczną, walkę z polą czysto medycznego przeniesień na grunt szerszy dla zwalczania przyczyn gruźlicy i warunków jej rozwojowi sprzyjających. Do tej walki należy wciągnąć wszystkich i ten cel ma urządzona wystawa.

Dr. Nowak zakończył swoje przemówienie podziękowaniem tym wszystkim, którzy przy urządzeniu wystawy byli pomocni.

Po przemówieniu dr. Nowaka goście rozpoczęli zwiedzanie wystawy. Oprowadzał i udzielał wyjaśnień p. Lipski, instruktor wystawy.

Wystawa, jakkolwiek jeszcze nie kompletna, przedstawia się bardzo interesującą. Przedstawia plastycznie na rysunkach, modelach i preparatach chorobę od samego jej zawiązku, spustoszenia, które czyni w organizmie, warunki, które sprzyjają rozwojowi gruźlicy i środki, służące do zwalczania gruźlicy i jej przyczyn.

Szczegółowy opis wystawy podamy w numerach następnych.

JAN SKALMIERSKI

Biurowo Techniczne w Częstochowie Aljeja 22

TELEFON Nr. 112.

Instalacje: oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków fabryk. Skład artykułów technicznych i elektrotechnicznych. Najlepsze lampki metal. oszczędne.

KRONIKA.

— **Dzień Matki Boskiej Anielskiej.**

Dzień wtorkowy dnia 2 sierpnia jest w tym roku dniem jubileuszowym zakonów św. Franciszka z Asyżu (Franciszkańców, Bernardynów, Kapucynów i in.).

Siedemset lat upłynęło od ich założenia. W naszym kraju praca misjonarska Franciszkańców zaszczytnie się okazała przy nawracaniu Litwy za Władysława Jagiełły.

Dla uczczenia tej rocznicy Papież Pius X zawezwał świat katolicki do obchodu i wyznaczył szczególne łaski i przywileje na ten dzień.

Z tej okazji we wtorek w kościele św. Rodziny będą dwie uroczyste msze św. jedna o 6 rano, druga o 10 z wystawieniem Najśw. Sakramentu, oraz nieszpory o godzinie 6 i pół wieczorem.

— **Z niedzieli wczorajszej.**

Dzień wczorajszy—ostatni dzień lipcowy wypełniła pogoda tego lata niebywała. Dżdzu ani kropli, to też ruch wrzał wszędzie. Majówki, wycieczki, zabawy w mieście i zamiejscowe udały się o ile nie były odwołane z przyczyn od pogody niezależnych—ani od organizatorów.

Większość sprawozdań z przyczyny natłoku materiału odkładamy do numeru jutrzejszego.

— **Otwarcie Wystawy warsztatów tkackich w Częstochowie.** Dziś o g. 2-iej po poł. w gmachu Muzeum przemysłu ludowego przy parku powstaniowym (wejście od Rynku Kordeckiego) nastąpi otwarcie urządzonej przez Towarzystwo popierania przemysłu ludowego w Królestwie Polskim—wystawy warsztatów tkackich w ruchu.

Wystawa otwarta będzie stale od godziny 9-iej rano do 7-iej wieczorem przez 2 miesiące t. j. od 1 sierpnia do 1 października r. b.

Opłata za wstęp tylko 3 kopiejki od osoby.

— **Dzisiejsze zebranie miesięczne T-wa rolniczego.**

Dziś o godzinie 1-iej po południu w pawilonie własnym na terenie powstaniowym odbędzie się zwykłe miesięczne (sierpniowe) zebranie członków Częstochowskiego Towarzystwa rolniczego.

Na zebraniu tem po za sprawami bieżącymi zaintrygowano i praktyk rolnictwa p. Aureli Wünschę lub p. Leon Siemieński wygłosi interesujący odczyt „O zasiewach jesiennych i uprawie ozim”.
— **W Stow. robotników chrześcijan.**

W dniu wczorajszym w sali przy ul. Krakowskiej nr. 13 amatorzy z pośród członków Stowarzyszenia odegrali piękną sztukę Walewskiego p. t. „Zbyszko i Danusia”.
Amatorzy z ról szczególniejszych wywiązały się niezłe, to też publiczność nie szczędziła oklasków.

— **Z Tow. Hygienicznego.**

Zapowiedziane na wczoraj na godz. 7 wieczorem zebranie członków Częstochowskiego Oddziału W. Tow. Hygienicznego—nie doszło do skutku
— **Wieczór pieśni w „Tivoli”.**

Pierwszy w tym roku wieczór pieśni Tow. im. Moniuszki odbył się wczoraj w ogrodzie „Tivoli” z powodzeniem.

Wyskokolone chóry Towarzystwa, męski i mieszany pod kierunkiem dyrektora swojego F. Wieszczaka, wykonały wprawdzie z zrozumieniem rzeczy kwartety swojskich i obcych kompozytorów: Maszyński; Płyną jasne zdroje; Trauz; Z porannej mgły; Bellman; Humoreska; Schumann; Królewna róż; Kotarbiński; Maszyński; O świącie i Gall; Pojmij mię jaśku.

Sam program złożony przeważnie z utworów polifonicznych wykazuje pracę i zaawansowanie chórów Towarzystwa, złożonych z młodzieży rzemieślniczej i dobre kierownictwo tegoż.

Muzyka wojskowa 7 pułku, pod kierunkiem kapelmistrza swojego zadowoliła słuchaczy w zupełności.

Monolog: Grajek Lenartowicz, wygłosił znakomicie p. F. Michotek w zastępstwie p. K. z Noworadomska, który uczynił zawód. Udekorowany ogród był zapelniony doborową publicznością. Ognie sztuczne i inne atrakcje bawiły oczy widzów.

Spodziewać się należy, że zywotne Tow. Moniuszki urządzić będzie częściej podobne wieczory pieśni.

— **Odwołanie zabawy „Liry”.**

Zapowiedziana na wczorajszą popołudniową zabawę towarzysztwa muzyczno-literackiego „Lira” została odwołana.

— **Poczta, telegraf i telefon.**

Wobec wielkiego znaczenia, jakie dla przemysłu i handlu mają poczta, telegraf i telefon i wobec małej sprawności tych urządzeń w państwie rosyjskiem,—organizacje przemysłowo-handlowe zwróciły się do ministrów: spraw wewnętrznych i handlu i przemysłu o obniżenie taksy pocztowej od przekazów pieniężnych, o powiększenie instytucji pocztowo-telegraficznych i zakładanie ich na żądanie instytucji społecznych, o obniżenie opłaty za rekomendację listu wewnątrz państwa do norm, stosowanych zagranicą, o włączenie do zakresu operacji instytucji pocztowych wykonywania zleceń pieniężnych, o zwiększenie ilości linii telegraficznych, szczególniejsze w komunikacji zagranicznej, o obniżenie taryfy telegraficznej wewnętrznej, wyższej niż zagranicą, o dokładniejsze oddawanie treści telegramu.

— **O przechodzenie przez granicę.**

Departament celny zawiadomił tutejsze komory, że znaczna liczba osób, powracających z zagranicy, gubi w drodze paszporty i przechodzi przez granicę bez żadnych dowodów. Ponieważ osoby te w razie zgubienia paszportu we wszystkich miastach i konsulatach rosyjskich otrzymać mogą tymczasowe świadectwa na powrót do państwa, minister skarbu poleca komorom celnym, aby powracających z zagranicy bez dowodów legitymacyjnych nie przepuszczano.

Rozporządzenie to nastąpiło wskutek skargi komitetu Aleksandro-wskiego, któremu idzie o korzyści z opłat paszportowych. Nie potrzeba dowodzić, iż nowe rozporządzenie narazą, zwłaszcza osoby niezamożne, na duże trudności. Ponieważ konsulaty są nie w każdym mieście (niema nawet konsulatu w Poznaniu) przeto, aby otrzymać świadectwo czasowe, należy udać się do najbliższego konsulatu rosyjskiego w Berlinie.

Jest to procedura uciążliwa i kosztowna.

— **Małoletni a więzienia.**

Zarząd główny więzień zawiadomił gubernatorów w Królestwie Polskiem, że odtąd na mocy rozporządzenia ministra sprawiedliwości, małoletnich zatrzymanych przez policję za brak dowodów legitymacyjnych, do czasu odszukania ich rodziców, opiekunów, krewnych, lub wyjawienia miejsca stałego zamieszkania, nie należy umieszczać w aresztach policyjnych lub więzieniach, lecz w zakładach dobroczynnych.

— **Tow. kredytowe ziemskie.**

Na dzisiaj zapowiedziane jest ogólne zebranie radców Tow. kred. ziemskiego, bez udziału 23 radców, których wyboru nie zatwierdziła władza. Na miejsce ich wezwane zastępować do czasu nowych wyborów. odbywających się co 2 lata.

— **Bank Azowsko-Doński.**

Jak się dowiadujemy, pełnomocnik Banku Handlowego Azowsko-Dońskiego p. Jakób Besser, wynajął już dla filii tegoż banku frontowy lokal w domu Nr. 35 M. Gradsteina przy Alei II.

Bank ma być czynny od września r. b.

— **Fabryka sztucznego jedwabiu.**

Kilka miesięcy temu zamierzano wybudować w Częstochowie fabrykę sztucznego jedwabiu. Z uwagi jednak na wiele względów zamiaru tego zaniechano, natomiast jak piszą do „Gońca” warszawskiego z Tomaszowa Rawskiego, przystąpiono tam do budowy tej fabryki. Fabrykę buduje Towarzystwo akcyjne, którego założycielami są: francuska fabryka jedwabiu sztucznego, dom bankowy Wawelberga w Warszawie pp. St. Landau i Landsberg, oraz Towarzystwo akcyjne wyrobów chemicznych w Częstochowie. Kapitał zakładowy wynosi 3 miliony franków.

— **Usuwanie robotników z fabryk żydowskich.**

Usuwanie robotników z fabryk należących do Żydów, o czem piszą często gazety żydowskie, nie ustaje. Świeżo donoszą, że bogaty fabrykant obuwia Kriwicki, zwoi usunąć ze swej fabryki wszystkich żydów współwytwarzawców.

— **Ze sportu.**

Sławny amerykański zapaśnik dr. Boller, stara się u rządu o zezwolenie przyjazd do Królestwa Polskiego. Stawia on 1000 dolarów przeciwko każdemu z atletów starego świata, podejmującemu się polozyć go w walce wolnej

w przeciagu kwadransu. Dr. Boller pierwszy raz wystąpić zamierza przed dni cztery w Krakowie i jeden dzień we Lwowie, a następnie w Warszawie.

— **Nauka ratownictwa na kolei W. W.**

Wydział lekarski kolei W.-W. uzyskał zezwolenie na zorganizowanie kursów samarytańskich, mających na celu przygotowanie z pośród pracowników kolejowych pewnego zastępu osób obeznanych teoretycznie i praktycznie z elementarną, najpotrzebniejszą wiedzą, z zakresu ratownictwa i niesienia pomocy podróznym lub współtowarzyszom pracy, którzy ulegli wypadkom w obrębie kolei.

— **Z ruchu bankowego.**

W dniu 15 sierpnia przypada termin płatności kuponów i wylosowanych listów kredytowych miasta Częstochowy.

W dniu 23-ym tegoż miesiąca przypada termin losowania listów zastawnych m. Lublina.

Przed dniem 14 sierpnia na mocy kwitów asekuracyjnych należy zamienić pożyczki premjowe Banku szlacheckiego wylosowane w d. 14 maja.

W dniu 1 września odbędzie się losowanie listów zastawnych miasta Radomia, a 13 losowanie listów zastawnych m. Łomży.

— **Pozwolenia na nowe budowie.**

W ciągu ostatniego tygodnia uzyskali pozwolenia na wzniesienie nowych budowli podług przedstawionych do zatwierdzenia planów następujący właściciele nieruchomości:

Izrael Silberschatz—na odbudowanie spalonego tartaku przy ul. Zielonej nr. 5 (gdzie zginął ś. p. Snawadzki i b. p. Rothmil).

Herszlik Frajermauer—na wystawienie parterowego murowanego budynku na fabrykę wyrobów celuloidowych przy ul. Centralnej.

Ignacy Kowalik na wybudowanie 1 piętrowego domu przy ul. Mickiewicza nr. 30.

— **Z ul. Ciemnej.**

Mieszkańcy kilku domów przy ulicy Ciemnej w pobliżu Konstantynowskiej, skarżą się na wyciewy, jakie tam panują, przeważnie przy posesjach nr. 1 i 6. Nawet przechodnie zatykają nosy i szybko omijają te miejsca, a cóż dopiero mówić o lokatorach, którzy tam stale zamieszkując nie mogą okien otwierać ani oddychać czystym powietrzem.

Przyczyną tego jest nawóz zwieziony na pole tuż przy samej ulicy przez właściciela p. T. P., który sam nie od czuwa tego, bo mieszka przy ul. Nadzrzecznej.

— **Droga na Zawodzie.**

Niejednokrotnie pisaliśmy o rozpacz-

liwym stanie drogi na Zawodzie. Otóż pp. A. Wolberg i Rosenberg odnieśli się do magistratu z deklaracją, w której wyrażają gotowość uporządkowania tej drogi za sumę objętą anszlgiem z warunkiem, że miasto uregułuje ją im ratami w ciągu lat 4-eh.

Propozycję tę rada miejska zaakceptowała z warunkiem, że z chwilą doprowadzenia drogi zrezonej do porządku za przejazd wozu wapna lub kamienia miasto pobierać będzie przy moście po 5 kop.

— **Trup w sofie.**

Przebieg śledztwa w sprawie tajemniczej zbrodni pod Kłomnicami nie dał dotychczas żadnych konkretnych wyników.

Sprawa nadal pozostaje głęboką tajemnicą, a wyświetlenie jej utrudniają znacznie sprzeczne zeznania włóścian. Wśród nich kursuje szereg różnych wersji, lecz nie wyjaśniają one żadnych szczegółów.

— **W zamiarze samobójczym.**

W bramie domu № 78 przy ulicy Warszawskiej napił się kwasu karbolowego w celu samobójczym 18-letni Józef Pieśniarz. Na szczęście jednak rozpaczyliwy ten krok w porę zauważono i desperata odwieziono do pobliskiego felcera.

— **Kradzież.**

Na przedmieściu Zawodzie dokonano włamania do mieszkanka starżaka, Hilarego Wiśniewskiego, skąd złodzieje skradli ubranie męskie i dwa kostiumy z ubrania damskiego, wartości 44 rb.

— **Pożar.**

We wsi Lgota w pow. noworadomskim, od nieostrożnego obchodzenia się z ogniem w mieszkaniu Pawła Rolniaka, wynikł pożar, który zniszczył je wraz z rzeczami. Dom nie był ubezpieczony, gdyż go dopiero niedawno wybudowano.

— **Kontrabanda.**

Na granicy schwytano został z przemycańcem towarem niemieckim, mieszkaniec Częstochowy, Ilek Goldblum, którego też osadzono w areszcie.

— **Ze szpitala.**

W ciągu dnia wczorajszego w szpitalu miejskim znajdowało się na kuracji: mężczyzn 28 i kobiet 14.

— **Aresztowania.**

W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w naszym mieście osób 7.

— **Waluty zagraniczne.**

Marka	=	46.22.
Korona	=	39.34.
Fr.	=	37.44.
F. szt.	=	9.50.

B. P.

MAKSYMILJAN GOLDSTEJN

Dyrektor Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu.

Po długich i ciężkich cierpieniach zakończył życie dnia 30 lipca.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi w poniedziałek, dnia 1 sierpnia o godzinie 4-iej po południu z domu przy ul. Mikołajewskiej Nr. 10, o czem zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych w głębokim smutku pozostali

Zrozpaczona żona, siostra, teściowie i szwagrowie.

Dnia 30 lipca zmarł

Dyrektor Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu

b. p.

MAKSYMILJAN GOLDSTEIN

W zmarłym tracimy zacnego zwierzchnika, który pozostawia po sobie najlepsze wspomnienie.

Pracownicy Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu.

Skradziono 4 weksle.

Rb. 200 z wystawienia L. Baumatz in blanco,
Rb. 100 z wyst. Pinkusa Arkusz, żyro H. Baumatz in blanco
Rb. 50 z wyst. E. Fuchs zlec. F. Segal pl. 10/II 1911 r.
Rb. 45 z wyst. D. Edalist zlec. B.-ci Segal pl. 19/II 1910 r.
Ostrzega się przed nabyciem takowych. H. Segal.

Korespondencje.

Noworadomsk.

— Pożar.
Wczorajszej nocy, alarmowano nasze miasto dzwonekami sygnalizacyjnymi we wszystkich dzielnicach. Niebawem przed szopą rekwizywistów zebrała się liczna drużyna strażaków. Skonstatowano jednak, że pożar szaleje na Tryszercze z lasem Bartodziejskim, wobec czego straż z drogi zwrócono.

— Przerwa w komunikacji telefonicznej.

Onegdaj przerwano została komunikacja telefoniczna do wszystkich abonentów z okazji przeniesienia centralnej stacji, powiększonej obecnie do 100 numerów. Przerwa ta ma trwać dni kilka. Centralna stacja zostaje przeniesiona do domu p-ni Kalickiej pizy ul. Kaliskiej, naprzeciwko apteki p. Boreckiego.

A k. r.

Ząbkowice.

— T-wo akcyjne ząbkowickiej hurtyni szklanej.

Zarząd T-wo mięści się w Warszawie. Rok 1909 zamknęło Towarzystwo czystym zyskiem rb. 73.546. Na dywidendę przeznaczono rb. 40.000, na amortyzację odpisano rb. 16.718. W roku poprzednim zysk wynosił rb. 76.218, dywidendę wypłacono w stosunku 9 proc. Bilans w roku sprawozdawczym wykazuje następujący stan interesów. Strona czynna: nieruchomości rb. 188.886, ruchomości rubli 382.094, towary rubli

18.028, materiały rb. 16.763, dłużnicy rb. 298.386, weksle rb. 143.530, kasa rb. 1.619, papiery procentowe rb. 550, kaucje rb. 70.100, zaliczenia rb. 1.388, podatki, asekuracja i najem rb. 2.582. Strona bierna: kapitał zakładowy rb. 500.000, amortyzacyjny rb. 383.408, zapasowy rb. 43.151, emerytalny rb. 33.608, wierzyciele rb. 20.214 kaucje rb. 700,00 zysk rb. 73.546.

Dąbrowa.

— Napad bandycki.

Do mieszkania robotnika Huty Bankowej Gozdziowskiego (ul. Fabryczna) weszło dwóch bandytów, którzy zastawiały tylko jego żonę przy szczytu, zażądali wydania pieniędzy. Gozdziowska odpowiedziała na to, że pieniądze, przeznaczone na kupno gruntu, oddane zostały do kasy, a innych niema. Wtedy bandyci splądrowali całe mieszkanie, zabrawszy 9 rb. Gdy G. podeszła nieznacznie do okna dla zawołania o pomoc, zagrozili jej rewolwerami, a na wycho- dnym kazali się nie ruszać z miejsca przez godzinę. Pomimo to G. chciała krzyknąć, wówczas bandyci pobili ją dotkliwie kolbami brauningów. Dopiero po kilkunastu minutach przyszła do niej sąsiadka, a zobaczywszy rzeczy poro- zrucane w nieładzie a G. leżącą na ziemi, posłała po doktora i policję.

ła miejscowego. ks. Bojarzyńskiego, g- skarżonego o ochrzczenie dziecka ro- dziców prawosławnych. Ksiądz uznany został za winnego i skazany na 100 rb. grzywnien.

Katastrofa przy budowie.

Kraków 31. Wczoraj rano przy bu- dowie kościoła OO. Jezuitów na Weso- lej na wysokości drugiego piętra zlamia- ła się deska boczna rusztowania na któ- rej stało 5 robotników.

Wszyscy spadli i poranili się. Jeden z nich 27-letni Wojciech Gurycy ciężko się zranił w głowę. W stanie groźnym odwieziono go do szpitala, gdzie doko- nano trepanacji czaszki.

Morderca 15-letni.

Tarnów 31. Właściciel fabryki kafi- li, Józef Kołodziejski, został ciężko zra- niony wystrzałem z rewolweru, przez niejakiego Vogla, 15-letniego wyroska, praktykanta w jego fabryce. Vogel dzia- łał ze złości, mszcząc się za udzielone napomnienie.

Ranny ma opinię spokojnego i jo- wialnego człowieka, pracodawcy przy- chylnego robotnikom, wymagającego jednak sumiennie pracy.

Stan jego bardzo poważny. Obawia- ją się bowiem zakazania krwi z powodu wielkiej tuszy.

Katastrofa kolejowa.

Paryz 31. Pod Le Mans pociąg pa- sажowy, którym jechało bardzo wielu podróżnych zderzył się z innym pocią- giem.

Wiele wagonów uległo rozbiciu. Z podróżnych trzy osoby są ciężko ranne, 20 łżej.

Napad bandycki.

Kijów 31. W Kucharach, pow. Ra- domskiego, na zydów, przejeżdżających przez las w piątek w nocy, napadli bandyci.

Dwuch zydów zabito.

Listy do Redakcji.

— x —

Sz. Panie Redaktorze!

Przyklaskując szczerze inicjatywie p. Józefa Bursztyka, zamieszczonej we wczorajszym numerze „Gońca”, co do uczczenia nieodżałowanej pamięci Maksymiljana Goldsteina drogą zasilenia funduszu Kasy wdów i sierot, istniejącej przy założenem przez nieboszczyka Stowarzyszeniu wzajemnej pomocy pracow- ników handlowych, — niżej wymienieni składają na ręce skarbnika rzeczonoj in- stytucji następujące ofiary:

St. Wiernik rb. 1, I. Heftler rb. 1, S. Szlichter rb. 1, Sz. Senior rb. 1, D. Szliferstein rb. 1. razem rb. 5.

Z poważaniem

St. Wiernik,
Schlichter.

Zarząd II Towarzystwa Pożyczkowo Oszczędnościowego w Częstochowie, w celu uczczenia pamięci zgasłego założyciela Towarzystwa Maksymiljana Gold- steina, ofiaruje rb. 10 -- na rzecz Kasy wdów i sierot przy Stowarzyszeniu wz-ajemnej pomocy pracowników handlo- wych m. Częstochowy.

TELEGRAMY.

Skazanie księdza.

Władykaukaz, 31. Sąd okręgowy rozpatrywał sprawę prosiącą kościo-

!ORKIESTRJONY!

== WAŻNE ==

dla restauratorów, właścicieli kawiarni, trak- tjerni, domów zajezdnych i t. p. zakładów.

!ORKIESTRJONY!

== WYRÓB CZESKI ==

poleca:

Wyłączny przedstawiciel **ZDZISŁAW RYLSKI**
Częstochowa: Aleja II Nr. 33 Tel. 93. 1405

„LECH” Kantor Przewozowy

Aleja 3-cia № 55, telef. 323.

Uskutecznia szybko i dokładnie przewożenia mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór. 756

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

R. Trawińskiego

przeniesiony zostanie 1486-20-1

do domu Towarz. Pożyczk. Oszczędnościowego II Aleja Nr. 24, 1-sze piętro od frontu.

H. ROCZALSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakresie operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych n. warunkach najprzystępniejszych. 448-180

Zapis dzieci do szkół
p. A. Gerhard oraz p. R. Zarembianki
rozpocznie się od 1 sierpnia
w poniedziałki i czwartki, od 1--4 popołud.,
w szkole przy ul. Teatralnej № 21. 1579

Centralna Stacja Elektryczna

w Częstochowie

Oddział Instalacji

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

ASTHMA i KATARY

Łożę się przeszytych
CYGARETKA I PŁOZKOCY
Dusznoci, Kaszel, Zakatarzenie, Nowralgie
Fumigator do nakładania pierśniowego
jest Najskuteczniejszym środkiem do leczenia Ch. A. - now oddechowych
Przyjmuje w aptekach francuskich i zagranicznych. - W e. - wszystkich znaczących
aptekach Francji i zagranicą. Sprzedaż hurtowa w Paryżu: 28, ul. Saint-Lazare.
Trzeba wymagać wianorocznego podpisu na każdej sztuce jak obok.

Zginął piesek mały młody biały bez ogona z białymi uszkami foksteria i głową czarną Łaskawy znalazła za wynagrodze- niem odpowiedni Dojazd 29. 1587	Dom za pół darmo 5600 rubli do kupna 3500 rubli morgi ziemi do tego z powodu mi- sowego wyjazdu, sprzedaż Aleja II 42 Bielski 1588-3-1
Sprzedam szafę i łóżka Władność Szkolna 6 stróż wska- ze 1583-4-1	Potrzebny czeladnik stolarski, ulica Stodolna № 8.
Lokal na warsztat, lub fabryczkę w dobrym punkcie Władność Aleja 48 kantor dru- karni „Udziałowej” 1577-3-1	Młody człowiek umiejący biegle czytać po polsku potrzebny do kinematografu „ODEON” Zgłaszać się od 12-ej do 2-jej co dzień Nynkowski 1575-2
Poszukuje domu w rynku lub w blizkości, Pośrednicy wy- kluczeni Oferty M. H. w redakcji 1584-2-1	Sklep spożywczy z mieszkaniem sprzedaż zaraz II Aleja 40 Sliwieńska 1571-3-1

Skład Apteczny Wacława Orzeł

przeniesiony został

do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

Roman Oziębło

Częstochowa, Aleja III Nr. 50

W-ch Grabowskich wprost powiatu
Z dniem 14 lipca złożyłem
warsztat tapicerski. Przyjmuję
obstalniki mebli, przerabiam
stare meble i materace, zakła-
dam portjery, firanki, dywany
t. d. oraz opakowanie mebli.
Ceny przystępne.

Majątki Ziemskie

częściowo lub w całości
kupuje i sprzedaje Spółka
Kredytowo-Perceleacyjna w
Warszawie, Erywarńska 5.
1436-10-1

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA PRZYJMĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38—w Zawierciu księ- garnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z prze- syłką pocztową, lub odnoszeniem do domów.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.